

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De beneficiis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De his qui Beneficia conferre possunt; & primò: De Romano Pontifice. Tit.
1+

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62028)

LIBER SECUNDUS.
TITULUS I.

De iis qui Beneficia, conferre possunt;
& primo: De Romano Pontifice.

SUMMARI A.

- 1. Qui Beneficia conferre possunt.
- 2. Romanus Pontifex in sua Diocesi.
- 3. Que pertineant ad illam.
- 4. Non contulerunt olim extra illam.
- 5. Fecerunt postea.
- 6. Quo jure.
- 7. Que praxis Ecclesia veteris.
- 8. Nec illa juri Communi contraria.
- 9. An possit Papa conferre Beneficia majora, ut Episcopatus extra Diocesi.
- 10. Quando.
- 11. Ordinaverunt olim & Populus & Clerus.
- 12. Quid hodie.
- 13. Quis conferat Beneficia inferiora.
- 14. Que Pontificis circa illa potestas hodierna.
- 15. Que antiqua.
- 16. Unde ea potestas Pontificis.

Titulus
I
De Beneficiis
Ecclesiasticis

Dest Originem, Diffinitiones Divisionesque Beneficiorum Ecclesiasticorum explicatas, est consequens, ut de illis qui Beneficia conferre ac distribuere possunt, tractemus. Hoc jus sibi vendicant multi: Pontifex, Episcopi, Antistites, Sacerdotes: Imò & homines Proprii. De singulis videbimus. Et quidem primò de Romano Pontifice. Episcoporum primus, primamque Sedem occupat.

L in sua Diocesi Romana, ut alii Metropolitanus in suis, *Jan. c. 2. epist. 18. cap. 1.* beneficia conferre potest. Dicit Adrianus *1. epist. Si ubiq. Christianorum Ecclesia canonicè intactas possident Ecclesiarum suarum Dioceses, quanto amplius Sancta Catholica & Apostolica Romana Ecclesia, qua est caput omnium Ecclesiarum, suam Diocesim, videlicet Archiepiscoporum & Episcoporum & c. irrefragabili jure tenere & possidere omnibus debet.*

Ad Diocesim Romanam pertinet Italia tota cum Insulis adiacentibus. Et Ideo S. Leo *epist. 4.* mandat universis Siculorum Episcopis, ut ex insula sua ternos quotannis ad Synodum 3. Kalendis Octobris celebrandam de more mittant Romam.

Prius temporibus extra dictam diocesim beneficia nulla conferunt Pontifices Romani. *faciunt dist. 63. 64. 66.* Reliquerunt Episcopis Ecclesiarum ipsis commissarum administrationem liberam.

Postea universalis Ecclesie gubernationem sibi arrogarunt. Tunc dicitur: Pontificem Romanum habere plenam, liberam, nulli legum vinculis adstrictam beneficiorum omnium dispositionem: cui Episcopis omnibus, quotiescunque libuerit Ei, concurrere: eos omnino beneficium vacuum conferendo pravenire: posse antevertere, *quod cuncta per mundum. II. qu. 3. c. proposuit. de concess. prebend. c. ad honorem. de auth. & usu Pallii. c. 2. c. dudum. de prebend. in 6. Clem. 1. in pendens. Gloss. pragmat. tit. de election. in verb. reservation. Breve; non quasi Urbis Romae ejusque Dioceseos tantum, sed totius Orbis Episcopum, beneficia in aliorum Diocesi & Patriarchatu sita recte conferre. Sed ut hæc intelligantur rectè, recurrendum ad Ecclesie constitutionem.*

Corvi
De Pers
et Benefic. E

G

32

Sciendum ergo; & esse & fuisse ab initio Ecclesiam unam, & ab uno Petro. teste Optato Milevitano. lib. 2. contra Parmenian. Qui in distributione & Ecclesiarum divisione, Ecclesiam rexit in præcipuis Sedibus Romæ & Antiochia per seipsum, per Marcum Alexandriæ. D. Gregorius. lib. 6. epist. 37. ad Eulog. Episc. Alexandr. Dicit Hincmarus. epist. c. 55. cap. 16. Cum multi sint Apostoli, pro ipso tamen principatu sola Apostolorum Principis Sedes in auctoritate convaluit, que in tribus locis Unius est; Ipse enim sublimavit Sedem, in qua etiam quiescere, & præsentem vitam finire dignatus est; Ipse decoravit Sedem in quam Evangelium Discipulum misit; Ipse firmavit Sedem, in qua septem annis, quamvis incessurus, sedit; Cum ergo Unius, atq; una sit Sedes, cui ex auctoritate decem tres nunc Episcopi præsentent, quicquid ego de vobis audio, hoc mihi imparet. Ita ut quodammodo ad Trinitatis instar fuerit una primum Ecclesia in tribus Sedibus, & per tres Antistites, ex Symmacho, epist. 1. ad Eutimum Arelatens. Episc. & Carolo Calvo Francor. Rege ad Adrian. 2. & Joannem 8. cap. 25. ad Trinitatis, ait, instar, cui una est atq; individua potestas, unum est per diversos Antistites Sacerdotium.

Quare Antiochena Sedes in Concilio Chalcedonensi art. 7. dicitur Thronus Petri, ab Innocentio I. epist. 8. ad Alexandrum Episcop. Antiochen. Sedes Primi Apostoli. Alexandrinum dicit Anacletus epist. 3. B. Petri nomine à Marco ejus Discipulo consecratam. D. Gregorius lib. 11. epist. 48. ad Eulogium Episcop. Alexandrin. Sedem suam vocat.

Deinde aliis Sedibus institutis, Petrus etiam instituit & consecravit unumquemque in eis: ut B. Jacobum in Hierosolymitana. Chrysostom. homil. 87. in S. Johan. Euseb. in Chronico & lib. 2. Histor. cap. 2. Dicit canon omnes. dist. 22. Omnes sive Patriarchii cujuslibet apices, sive Metropolitan, Primatus, aut Episcopatum Cathedras, vel Ecclesiarum cujuslibet Ordinis Dignitates, instituit Romana Ecclesia: Illam verè solus ille fundavit, & supra Petram fidei mox nascentis erexit, qui beato aterna vitæ largigero terreni simul & celestis Imperii jura commisit.

Quapropter à D. Cypriano libro de unitate Ecclesiæ appellatur mater & radix Ecclesiarum. Tertullianus lib. de præscript. contra Hæretic. dicit, Ecclesias quotidie, ut Ecclesiæ fiant, à Matrice Ecclesia mutuari fidem:

THUS
 OTIS
 Ecclesia
 IV.

fidem: Nam sicut Ecclesia Metropolitana est mater aliarum sub se, in Romana mater etiam Metropolitanarum.

Tempore D. Petri, Patriarchæ unici, nullæ Ecclesiæ fuere Patriarchales. Patriarcharum, Primatum, Archiepiscoporum, institutio nem postea disciplinæ exegit conservatio. *D. Leo. in epist. ad Anas. Thessalon. Archiepiscop.*

Facta illa, ut & provinciarum & locorum, in quibus confirmantur Primates, divisio, per Clementem & Anacletum, D. Petri Successores. *can. provincia. dist. 99. can. urbes. dist. 80.* Dicit Optatus Milevitanus. *lib. 2. de Schismate Donatistar.* Cathedram primum Episcopatus fuisse collatam Romæ, & deinde cum Apostoli in aliis sedissent Civitatibus; hæc quoque primum factæ sunt Episcopales. Quas Tertullianus *d. lib. de præscript.* Ecclesias Matrices & Originales Fidei appellat.

Constitutis Patriarchis, & aliis Primatibus, Metropolitanis, & Episcopis, in Ecclesia, non amplius D. Petrus, ejusque Successores naturalios, fecerunt Ipsi. Dicit Nicolaus I. *ad Bulgarorum consulum.* *73. respondens:* *A quo autem sit Patriarcha ordinandus interrogatus, idcirco scitote, quia in loco, in quo nunquam Patriarcha vel Archiepiscopus constitutus est, à Majori primitus est instituendus; Deinde vero accepta sententia, & Psallii usu, ordinat Ipse sibi Episcopos, qui Successorem suum valeant ordinare: &c. & paulò post: Hic est ordo servandus, ut videlicet à Sedis Apostolicæ Præsule sit nunc vobis Episcopus consecrandus, ut Christi plebs ipso præstante crescat, Archiepiscopatus privilegia pericipiat, & ita demum Episcopos sibi constituat, qui Ei decedenti Successorem. &c.*

⁷ Ethæc sanè fuit Ecclesiæ praxis & consuetudo, ut Patriarcha ipse dem in sua Diocesi ordinaret, vel confirmaret electiones, aut Episcoporum tanquam Metropolitanus; vel Metropolitanorum tanquam Patriarcha; *vid. l. sancimus. ut nemo. 29. §. fin. Cod. de Episcop. auditibus.* vel ut Episcopi Provinciales in Provincia sub Metropolitanis confirmarent eligent Episcopum: *Concil. Nicen. can. 1.* Non absque consensu Metropolitanis. Nisi alia esset consuetudo. *can. 6.* Aut sibi primus Patriarcha ordinandi & instituendi jus reservasset. *Cedrenus in Zeno.*

Corvi
De Pers
et Benefic. E

G

32

Innocentius I. *epist.* 18. *cap.* 1. Patriarchæ Antiocheno hunc præscribit modum; ut eos qui longè à se absunt, per Episcopos Vicinos ordinari mandet. Loquitur sic: *Itaq. Frater Charissime, ut sicut Metropolitanos auctoritate ordinas singulari, sic & ceteros non sine permisso, conscientiaq. tua sinas Episcopos procreari: in quibus hunc modum rectè servabis, ut longè positos literis datis ordinari censeas ab his qui nunc eos suo ordinant arbitrari: Vicinos autem, si existimas, ad manus impositionem tuæ gratia statuas pervenire: Videatur etiam Concilium Chalcedonense act. 14.*

Dicit S. Leo *epist.* 84. ad Anastasum Thessalonicens. *cap.* 6. id fieri ideo, ne gregibus Domini diu desit cura Pastorum.

Unde & Vicariorum vel Papæ vel aliorum Patriarcharum origo. Cum enim viderent se Ecclesiæ necessitatibus commode in Regionibus longinquis providere non posse, ibi ex Primatibus vel Metropolitanis constituerunt Vicarios; ut de Thessalonicensi Episcopo testatur S. Leo. *d. epist.* 84. de Arelateni S. Gregorius *epist.* 52. *lib.* 1. de Toletano Concilium Toletanum. 12. *cap.* 6. Ubi tamen vices suas dat Papa salvo Metropolitanorum privilegio.

Sunt ergo, post primas ordinationes factas à Christo & Petro, factæ aliæ, vel ab Ipsi Patriarchis, vel ab Eorum Vicariis, vel à Metropolitanis, vel à Primatibus, vel saltem ex ab Eis confirmatæ: *vid. d. Innoc. I. in epist.* 18. *cap.* 1. Synes. *epist.* 76. & 77. Theodoret. *lib.* 1. *Historie. Eccles.* *cap.* 9. & *Histor. Tripartita. lib.* 2. *cap.* 12. Hincmar. *in opusc.* 55. *Capitul.* *cap.* 16. Concilium Africanum inquit *cap.* 22. loquens De Primatu Carthageniensis: *Fuit semper hæc licenti a huic Sedi, ut unde vellet, & decipus nomine fuisset conventus, pro desiderio cuiusq. Ecclesia ordinaret Episcopum. Videatur d. l. sancimus. 29. §. fin. Cod. de Episc. aud.*

Nec dicta juri Communi sunt contraria. Quælibet enim Ecclesia sua habere potest privilegia, rationem habentia, & ratione nitentia; *teste Arnulpho Lexoviensi Episcopo epist. ad Papam Alexandrum. videantur S. Leo in epist. ad Viennenses. Bonifacius I. epist. 3. Adrianus I. scribens ad Tilpinum Remens. Archiepiscop. apud Flodoardum. lib. 2. cap. 17. Zacharius epist. ad Viennens. Archiepiscop. apud Baron. ad annum 417. num. 52. Dicit Nicæni Synodi l. can. 6. aperte; Antiqui mores servantur &c. S. Leo adversus Anatolium Patriarch. Constantinopolit. ait; Servem an-*

[H] norum

mus
notis
Ecclesiæ
IV.

porum esse attendendam in iuribus Metropolitanorum & aliorum. *Adrianus I. epist. 3.* ait; *Ecclesias ubiq; Christianorum canonice institutas esse debere suas dioceses: Nicolaus I. epist. 1. ad Imperat.* non vult traditionem ab Apostolis institutam violari.

Quod autem dixerit *Siricius epist. 4. in Concilio Romano* dicitur extra conscientiam Apostolicæ Sedis, hoc est, Primatis, nemo ordinare audeat, est intelligendum Jure communi & ordinario, nisi aliter consuetudo. Nam regulariter ejus est ordinare, cujus est judicare. *Gregorius I. epist. 3. Balsam. can. 12. Concil. Chalcedon.*

Unde in Legatorum, vel Vicariorum Papæ, literis inseri solet, *in vatis Metropolitanorum privilegus. Hormisdæ epist. 14. ad Turanum Episc. & epist. 26. ad Salust. Hispalens. Archiepisc. & epist. ad Remigium Remens. Archiepisc. Videantur & Niceni Concilii canon. 7. Chalcedon. art. 6. & 13. & 12.*

Cum ergo præcipuum Jus Electionum & Ordinationum Episcoporum ante Concilium Nicænum I. constiterit in praxi & consuetudine (Illud enim *can. 6.* hac præcipua nititur ratione; ut & omnia alia Concilia, & S. Patres: ut S. Epiphanius *heresi 68.*) ut decidenda quæstionem hanc; *Utrum Papa conferre possit Beneficia majora, vel Episcopatus, in aliena Diocesi:* Videndum est, qui fuerint antiqui inchoati Ordinationibus.

Scribit *Eusebius lib. 2. Ecclesiast. Histor. cap. 1. & lib. 3. cap. 10.* Petrum fratrem Domini, à Petro Johanne & Jacobo Apostolis Episcopum Hierosolymitanum ordinatum fuisse: Eo virâ defuncto, omnes Apostolos & Discipulos communicato consilio Simeonem elegerunt Episcopum. *vid. can. porro. dist. 66.* Quare vult *can. 4. d. Concilii Niceni.* Episcopum ab omnibus qui sunt in provincia constitui, vel liberum sit difficile à tribus: Sub autoritate, intelligite, Superioris.

Nam Ordinatio Jacobi facta fuit à Petro, & Simeonis etiam à Petro. Ideoque *in d. can. 4.* additur confirmatio fieri à Metropolitanis: & repetitur *in can. 6.* Et confirmat fuisse S. Leo *epist. 84. ad Anastas. Theopalonicens. cap. 6.* Multo magis à Pontifice Summo; ut in eadem epistola dicit Idem S. Leo. *Confirmatur can. ordinationes. dist. 64.* Et Novus

Corvi
De Pers
et Benefic. E

G

32

Theod. & Valent. tit. de ordinat. Episcop. 24. prohibentur fieri Ordinationes Romano Pontifice inconsulto.

Dicendum tamen, cum *Dartis tract. de Benefic. sect. 9. cap. 1.* primam quidem Ecclesiarum Institutionem fuisse à D. Petro; Deinde Eius Successoribus: sed cum Jus Religionum, utpote Juris Gentium, sequatur rationem, eaque (puta ne propter defectum Pastorum gregem Dominicam invaderet lupus *c. ne pro defect. 41. de elect.*) Cum Papa Episcopatus remotiores commodè conferre non posset, suaserit ut Provinciarum Episcopi vel Metropolitanus ordinaverint in iis Episcopos, usque & consuetudo confirmaverit, intelligendum esse Papam vel amisisse, jus eligendi & ordinandi, vel cessisse. *juxta sentent. Nicolai I. in supra cit. respons. ad consilia Bulgarorum cap. 78.* Illaque illud prescripisse. Nisi in omni casu jus sibi retinuerit. *Dartis d. loco.*

Retiner etiam adhuc illud, quando Provinciales Episcopi in ordinando sunt negligentes: sed pro illa vice tantum. *c. bona memoria. 23. de elect. Devolvitur enim primo ad Archiepiscopum c. ne pro defectu. 41. eod. idque intra menses sex. Episcopatus enim ultra tres menses vacare non possunt. d. c. ne pro defectu. can. postquam. dist. 50. can. obeuntibus. dist. 63.*

Factæ etiam, sive ex concessione, sive ex consuetudine, sive ratione illa fiadente, Episcoporum Electiones & Ordinationes à Populo & Clero, & confirmata à Superiori. *can. nulla. 1. dist. 62. can. plebs. 11. can. Episcopos. 13. cum seq. dist. 63. S. Leo epist. 89. ad Episcop. Viennens. Celestin. epist. ad eosd. cap. 5. Theodoret. lib. 1. Histor. cap. 9. & Histor. Tripur. lib. 2. cap. 12. In Concilio Aurelianensi II. can. 7. & Aurelianensi III. can. 3. & can. Metropolitanano. 19. d. dist. 63. dicitur eandem in electione Metropolitanus fuisse servatam formam. Imò & quondam in electione Papæ. teste D. Cypriano lib. 4. epist. 2.*

Hodie removenur Laici: & obtinet, ut confirmatio Episcopo-
rum sit Pontificis Romani, aut ut ejus fiat auctoritate. *can. ordinationes. dist. 64.* Et hæc de Episcopatu & aliis majoribus Beneficiis.

Cætera inferiora Beneficia non Romanus Pontifex, sed Episcopus proprius cum consensu Civium confert. *tot. dist. 67.* De quo in sequentibus latius.

Potest tamen Pontifex ut supra diximus, omnia beneficia confer-

mus
otus
celesia
IV.

re, & cum omnibus Episcopis concurrere, quoties ei liberit, eosque in beneficiorum vacantium collationibus praevenire. *c. 1. ut lite pend. hiliinor. in Clem. & c. 2. de prabend. in 6.*

15 Imò invaluerat olim, ut beneficia nondum vacantia, mandante eorum contingeret vacatio, certis personis conferri. Quomodo Ipse solus vacaturis jus tribuere poterat. *d. c. 2. de prabend. in 6.* Dicebatur sicca Collatio per literas expectativas. Sed eorum usus primus quidem in Concilio Basileensi. *§. placuit. tit. de Collation. Pragmat. Sanct.* Deinde à Leone X. *in tit. de reservat. in Concord. sublat.* Sed de ea videndum infra tit. speciali.

Moris etiam fuit ut Pontifex collationi reservaret sua quaedam Beneficia, quae Ipse cui veller, conferret, quoties ea contingeret vacare. *c. present. de prabend. in 6.* Et is mos similiter dicto Concilio *§. placuit de reservation. in pragmat. sanct.* & dicta Leonis X. constitutione est lapsus.

Intelligendum tamen hoc de reservationibus à Pontifice factis. Quas enim Jus Eius specialiter reservavit, ea adhuc durant: ut sunt eorum Beneficiorum quae in Curia Romana vacant. *d. c. 2. & c. present. de prabend. in 6.*

16 Quae sint istae, explicatur in *d. c. present. & c. ad Regimen. Extr. com.*

Deus, si intra mensem à die vacationis à Pontifice non essent electi, disponebat Ordinarius liberè, *sec. 3. eod. in 6.* Postea prohibuit. *c. 1. Extr. eod. c. ex debito. vers. non obstantibus. de elect.*

16 Unde autem dicta Beneficiorum conferendorum potestas Pontifici comparat non conveniunt Doctores: Sunt qui eam accersant ex primae Ecclesiarum institutione facta à Pontifice Romano: ut supra recitavimus & confirmat Innocentius III. *epist. ad Concilium Montis Regalis Episcop.* & S. Leo *sermone 3. suae ordinationis.* Alii derivant eam ex reparatione Ecclesiae, quam gessit D. Petrus, tempore Apostolorum: Quae adhuc gerant Eius Successores. *alleg. D. Augustin. in tract. 124. in d. Johannem.* Alii ex eo, quod ceteri Episcopi sint tantum Cooperatores Papae. *sec. S. Leon. homil. 4. per omnes missa provincias ad Episcopos. Tres.* Modernicum S. Thoma in *lib. 4. sent. dist. 4. qu. in art. 4. & c. present.*

contra Error. Graec. cap. 69. S. Antonino. 3. summa, tit. 22. cap. 45. 2. ex plenitudine potestatis. can. 11. decreto. cum seq. 2. qu. 6. Dicit Innocent. III. serm. 1. in festo S. Georgii: Sicut in corpore humano solum caput habet plenitudinem sensuum, cetera vero membra partem recipiunt plenitudinis; sic & in Ecclesiastico corpore, ceteri vocati sunt in partem sollicitudinis, sed Supremus Pontifex assumptus est in plenitudinem potestatis: & in Petrus fuit veluti heres ex asse, alii vero tantum veluti Legatarii. Vide Tit. de Summo Pontifice. in Tract. nostro de person. Ecclesiast.

TITULUS II.

De Concilio Oecumenico, seu Generali.

SUMMARIA.

- 1. Concilium Generale an stantiensis Decretum. possit conferre Beneficia. 4. Adhibenda hic distinctio.
- 2. An Pontifex Ei subsit. etio.
- 3. Quale hic Concilii Con- 5. Qualis.

Concilium Oecumenicum seu Generale an Beneficia conferre possit, quaritur. Eam quaestionem tractant Abbas qu. 1. ad 4. dubium ex num. 29. Selva de benef. 2. part. quest. 2. Corras. de benef. 2. part. cap. 2. Durand. d. tract. lib. 3. cap. 3. Garcius d. tract. 5. part. cap. 2. Duar. tract. de Sacris Eccles. Minist. lib. 3. cap. 2. Dartis de Benefic. sect. 3. cap. 2.

Quaestionem facit, quod Pontifex Romanus, cui hoc jus competit subesse à multis dicitur Concilio; & eo esse inferior. Quod an verum sit, discutendum.

Refert Rochellus Decretor. Ecclesia Gallicana. lib. 5. cap. 35. ex Cod. Libert. Eccles. Gallicanae. haec verba; *Quamvis ex norma Ecclesiastica, vel, ut inquit Cyrillus epist. ad Celestinum Papam, ex veteri Ecclesiarum omnium consuetudine, cogi vel haberi Concilia Generalia absq. Pontifice,*

[H] 3

ius
otus
ecclesia
IV.